

Елементи на комбинаториката. Основни методи за пресмятане.

Правило за събиране

Ако елементът a може да бъде избран по t начина, а елементът b по n различни начина, изборът на „ a или b “ може да се извърши по $t + n$ начина.

Правило за умножение

Ако елементът a може да бъде избран по t начина и при всеки избор на a елементът b може да бъде избран по n начина, то изборът на наредената двойка (a,b) може да стане по $t.n$ начина.

Извадка

Нека $M=\{1,2,3,\dots,n\}$. Подмножеството $\{i_1,i_2,\dots,i_k\}$, съставено от кои да е k елемента на M ще наричаме извадка с обем k . Можем да образуваме следните 4 различни множества от извадки с обем k :

{ненаредени извадки с обем k без повтаряне на елементи}, k=0,1,2,\dots,n;

{ненаредени извадки с обем k с възможно повтаряне на елементи}, k=0,1,2,\dots;

{наредени извадки с обем k без повтаряне на елементи}, k=0,1,2,\dots,n;

{наредени извадки с обем k с възможно повтаряне на елементи}, k=0,1,2,\dots

1.1 Студентски стол предлага само комплексни менюта, съдържащи задължително супа, основно ядене и десерт. Възможният избор е даден в таблицата

Вид	Избор
Супа	Пилешка супа или таратор
Основно ядене	Печено пиле или кюфтета
Десерт	Паста или баклава

а) Колко различни комплексни менюта могат да се предложат?

Меню=супа И ядене И десерт=> $2*2*2=8$

б) Ако студент иска непременно в менюто му да има баклава, то измежду колко възможни менюта той може да избира?

$$2*2*1=4$$

в) Ако студент иска непременно в менюто му да има печено пиле, то измежду колко възможни менюта той може да избира?

$$2*1*2=4$$

г) Ако студент иска непременно в менюто му да има и печено пиле и баклава, то измежду колко възможни менюта той може да избира?

$$2*1*1=2$$

1.2. Аранжьор на витрина разполага с три манекена и с пет различни рокли, от които само една е черна.

По колко различни начина може да изложи роклите на витрината (местоположението на роклите на витрината е без значение)?

Избира 3 от 5 без наредба без повторение
 $5*4*3/3!$

А ако черната рокля трябва задължително да е на витрината?

Черна И други две = $1*(\text{две от } 4) \Rightarrow 4*3/2! = 6$

1.4. Разглеждаме множеството на четирицифрените цели числа, които могат да се запишат с помощта на цифрите от 1 до 9.

а) определете броя на тези числа;

Избира 4 от 9 с наредба с повторение $9*9*9*9$

б/ определете броя на тези числа , ако цифрите не се повтарят

Избира 4 от 9 с наредба без повторение $9*8*7*6$

в) определете броя на числата, за които цифрата на хилядите е 1, ако цифрите не се повтарят

$1*8*7*6$

г) определете броя на числата, за които цифрата на единиците е 3, а цифрата на хилядите е 7, ако цифрите не се повтарят

д) определете броя на числата, които съдържат в десетичния си запис последователно една до друга цифрите 6 и 7 и то в посочения ред , ако цифрите не се повтарят.

$3* 1* 7*6$

Модификация на 1.4. Разглеждаме множеството на четирицифрените цели числа, които могат да се запишат с помощта на цифрите от 1 до 9.

а)) определете броя на числата, за които цифрата на хилядите е 8, ако цифрите не се повтарят

$$1 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6$$

б) определете броя на числата, които съдържат цифрата 1, ако цифрите не се повтарят

$$5 \cdot 1 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6$$

в) определете броя на числата, които съдържат в десетичния си запис последователно една до друга цифрите 6 и 7, ако цифрите не се повтарят .

$$2 \cdot 3 \cdot 1 \cdot 7 \cdot 6$$

г) определете броя на числата, които съдържат в десетичния си запис цифрите 6 и 7, като 6 е преди 7 и ако числата са с различни цифри.

$$126 + 84 + 42 = 252$$

д) определете броя на числата, които съдържат в десетичния си запис цифрите 6 и 7, ако числата са с различни цифри.

$$2 \cdot 252 = 504$$

МОДИФИКАЦИЯ на 1.4 Разглеждаме множеството на четирицифрените цели числа, които могат да се запишат с помощта на цифрите от **0** до 8.

а) определете броя на тези числа;

$$8 \cdot 9 \cdot 9 \cdot 9$$

б) определете броя на тези числа, ако цифрите не се повтарят

$$8 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 1$$

в) определете броя на числата, за които цифрата на хилядите е 1, ако цифрите не се повтарят

$$1 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6$$

г) определете броя на числата, които съдържат цифрата 1, ако цифрите не се повтарят

$$1 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6 + 3 \cdot 7 \cdot 7 \cdot 6 \cdot 1$$

1.10. Четири символен код се състои от цифрите 0,1, 2, 3, 4, 5 като всяка от тях се използва не повече от един път?

а) Колко са всички възможни кодове?

$$6*5*4*3$$

б) Колко са всички възможни кодове, **формиращи НЕчетно число?**

$$5*5*4*3$$

в) Колко са всички възможни кодове, **които завършват на четна цифра?**

$$5*4*3*3$$

г) Колко са всички възможни кодове, **формиращи четно число?**

$$5*4*3*1+4*4*3*2$$

1.23. От колода, състояща се от 24 карти произволно се изтеглят 3 карти едновременно.

а) По колко начина може да се направи това?

$$24 \cdot 23 \cdot 22 / 3!$$

б) По колко начина могат да се изтеглят 3 карти, точно една от които е „дама“?

$$4 \cdot (20 \cdot 19 / 2!)$$

в) По колко начина могат да се изтеглят 3 карти с поне една „дама“ между тях?

$$4 \cdot (23 \cdot 22 / 2!)$$

г) По колко начина могат да се изтеглят 3 карти с най-много една „дама“ между тях?

$$20 \cdot 19 \cdot 18 / 3! + 4 \cdot 20 \cdot 19 / 2!$$

МОДИФИКАЦИЯ Ани, Борис и 6 техни приятели отиват на кино и сядат на последния ред, който има 8 свободни стола.

а/По колко различни начина могат да седнат?

8!

б/ А ако Ани е в левия край, а Борис в десния?

$1*1*6!$

в/ А ако Ани и Борис са в края, в различни краища?

$2*1*1*6!$

г/По колко различни начина могат да седнат, ако Ани е отляво до Борис?

7!

д/По колко различни начина могат да седнат, ако Ани сядат до Борис?

$2*7!$

МОДИФИКАЦИЯ Ани, Борис и 6 техни приятели отиват на кино и сядат на последния ред, който има 4 свободни стола.

а/ По колко различни начина могат да седнат?

$$8*7*6*5$$

б/ А ако Ани е в левия край, а Борис в десния?

$$1*1*(6*5)$$

в/ А ако Ани и Борис са в края, в различни краища?

$$2*1*1*(6*5)$$

г/ По колко различни начина могат да седнат, ако Ани е отляво до Борис?

$$3*6*5$$

д/ По колко различни начина могат да седнат, ако Ани сядат до Борис?

$$2*3*6*5$$

Колко различни пароли може да се напишат като се използват всички символи в думата

а/ BULGARI

б/ MISSISSIPPI

$11!/(2!*4!*4!)$

1.28. По колко начина колода от 24 карти може да се раздели на две равни на брой части?

$24*23*22*21*20*19*18*17*16*15*14*13/12! *1$

А на четири равни части?

$(24*23*22*21*20*19/6!)*(18*17*16*15*14*13/6!).....=24!/(6!)^4$

Основни понятия в теорията на вероятностите. Алгебра на събитията.

Елементарно събитие се нарича всеки изход на даден случаен опит.

Пространство от елементарни събития S е съвкупността от всички елементарни събития.

Събитие е всяка съвкупност от елементарни събития (т.е. всяко подмножество на S).

Един изход a е благоприятен за събитието A , ако е елемент на A

Достоверното събитие Ω се състои се от всички елементарни събития.

Невъзможното събитие \emptyset няма благоприятни изходи (т.е. \emptyset е празното множество).

2.1. Монета се хвърля 3 пъти. Опишете множеството от елементарни събития S .

$$S = \{\text{ЛЛЛ, ЛГЛ, ГЛЛ, ЛЛГ, ГГЛ, ГЛГ, ЛГГ, ГГГ}\}$$

$$\text{Брой} = 2 * 2 * 2 = 8$$

2.2. Монета се хвърля, докато се падне “лице”. Опишете множеството от елементарни събития S
 $S=\{Л, ГЛ, ГГЛ, ГГГЛ, \dots\}$ Изборимо безброй много

2.4. Зар се хвърля 3 пъти. Опишете множеството от елементарни събития S . Колко са всички елементарни изходи?

$S=\{111, 112, 113, \dots\}$ $6*6*6= 216$

Класическа вероятност. Свойства. Основни формули за вероятност. Формули за сума на две и повече събития.

3.1. Каква е вероятността при хвърляне на зар да падне четно число?

$$P=k/n= 3/6=1/2$$

А просто число? Прости числа=2,3,5

$$P=1/2$$

3.2. Монета се хвърля 3 пъти. Каква е вероятността броят на „лицата“ да е повече от броя на „гербовете“?

3 Л ИЛИ 2 Л и 1 Г

$$P=4/8=1/2$$

А вероятността броят на „лицата“ да е = на броя на „гербовете“?

МОДИФИКАЦИЯ НА 1.1 Студентски стол предлага само комплексни менюта, съдържащи задължително супа, основно ядене и десерт. Възможният избор е даден в таблицата

Вид	Избор
Супа	Пилешка супа или таратор
Основно ядене	Печено пиле или кюфтета
Десерт	Паста или баклава

Каква е вероятността ако Иванчо взема на Марийка по случаен начин меню, тя да получи любимото ѝ печено пиле.

$n = 8 \quad k = 4 \quad P = 1/2$

МОДИФИКАЦИЯ НА 1.2. Аранжьор на витрина разполага с три манекена и с пет различни рокли, от които само една е черна.

Ако роклите се поставят по случаен начин на витрината (местоположението на роклите на витрината е без значение), то каква е вероятността черната рокля да е на витрината?

$$n = 5 \cdot 4 \cdot 3 / 3! = 10$$

$$K = 4 \cdot 3 / 2! = 6$$

$$P = 6 / 10 = 3 / 5$$

МОДИФИКАЦИЯ на 1.4. По случаен начин се избира едно число измежду всички четирицифрените цели числа, които се запишат с помощта на цифрите от 1 до 9.

а/Каква е вероятността числото да е четно?

$$n = 9 \cdot 9 \cdot 9 \cdot 9$$

$$K = 9 \cdot 9 \cdot 9 \cdot 4$$

$$P = 4/9$$

б/ Каква е вероятността избраното число да е четно, ако цифрите му са различни?

$$n = 9 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6$$

$$k = 4 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6$$

$$P = 4/9$$

в) Каква е вероятността избраното число да съдържа в десетичния си запис последователно една до друга цифрите 6 и 7 и то в посочения ред, ако цифрите не се повтарят.

$$n = 9 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6$$

$$K = 3 \cdot 1 \cdot 7 \cdot 6$$

$$P = 3/72 = 1/24$$

Условна вероятност. Формула за умножение на вероятности: $P(A \cap B) = P(A|B) P(B)$

5.5. В кутия има 10 бели и 10 черни топчета. Иванчо вади по едно топче и ако то е бяло, го връща в кутията, като добавя и още едно бяло.

а) Каква е вероятността при 2 такива опита, Иванчо да извади две черни топчета?

A= 1ви път е черно $P(A)=10/20=1/2$ B=2ри път е черно

$$P(A \cap B) = P(B|A)P(A) = 9/19 * 1/2$$

б) Каква е вероятността при 2 такива опита, Иванчо да извади две бели топчета?

A= 1ви път е бяло $P(A)=10/20=1/2$ B=2ри път е бяло

$$P(A \cap B) = P(B|A)P(A) = 11/21 * 1/2 = 11/42$$

МОДИФИКАЦИЯ. В кутия има 10 бели и 5 черни топчета. Иванчо вади по едно топче и ако то е бяло, го връща в кутията, като добавя и още едно бяло.

а) Каква е вероятността при 2 такива опита, Иванчо да извади две черни топчета?

Независимост на случайни събития $P(A \cdot B) = P(A)P(B)$

5.7. Избираме случайно число измежду всички естествени числа до 100 включително. Разглеждаме събитията

$A = \{\text{избраното число се дели на } 2\};$

$B = \{\text{избраното число се дели на } 3\};$

$C = \{\text{избраното число се дели на } 5\}.$

Коя от следните двойки събития (A, B) , (A, C) и (B, C) са независими?

За (A, B) : $P(A) = 1/2$ $P(B) = 33/100$

$AB = \text{Числото се дели на } 6$ $P(AB) = 16/100 \Rightarrow$ зависими

За (A, C) : $P(A) = 1/2$ $P(C) = 20/100 = 1/5$

$AC = \text{Числото се дели на } 10$ $P(AC) = 10/100 = 1/10 \Rightarrow$ НЕзависими

За (B, C) : $P(B) = 33/100$ $P(C) = 20/100 = 1/5$

$BC = \text{Числото се дели на } 15$ $P(BC) = 6/100 \Rightarrow$ зависими

Формула за пълната вероятност.

$$P(A) = P(A | B_1)P(B_1) + P(A | B_2)P(B_2) + P(A | B_3)P(B_3)$$

Формула на Бейс.

$$P(B_2 | A) = \frac{P(B_2)P(A | B_2)}{P(B_1)P(A | B_1) + P(B_2)P(A | B_2) + P(B_3)P(A | B_3)}$$

6.3. Дадена марка телевизори се произвеждат в 3 завода. В първия 2% от телевизорите имат скрит дефект, във втория 1% от телевизорите имат скрит дефект, а в третия 3% от телевизорите имат скрит дефект. Магазин е зареден със 100 телевизора от първия завод, 200 телевизора от втория завод и 300 телевизора от третия завод. Каква е вероятността ако си купим телевизор от този магазин, той да се окаже изправен?

A= телевизора е без дефект Търсим $P(A)=?$

B1- произведен от 1ви завод $P(B1)=100/600=1/6$ $P(A | B1)=1-0.02$

B2- произведен от 2ри завод $P(B2)=200/600=1/3$ $P(A | B2)=1-0.01$

B3- произведен от 3ти завод $P(B3)=300/600=1/2$ $P(A | B3)=1-0.03$

$$P(A)=0.98*1/6+0.99*1/3+0.97*1/2$$

6.3. (продължение) Дадена марка телевизори се произвеждат в 3 завода. В първия 2% от телевизорите имат скрит дефект, във втория 1% от телевизорите имат скрит дефект, а в третия 3% от телевизорите имат скрит дефект. Магазин е зареден със 100 телевизора от първия завод, 200 телевизора от втория завод и 300 телевизора от третия завод.

Ако купеният от нас телевизор е дефектен, каква е вероятността той да е бил произведен във втория завод?

$P(B_2 | A)$ A = дефектен телевизор

$$P(A | B_1) = 0.02$$

$$P(A | B_2) = 0.01$$

$$P(A | B_3) = 0.03$$

$$P(B_2 | A) = \frac{P(B_2)P(A | B_2)}{P(B_1)P(A | B_1) + P(B_2)P(A | B_2) + P(B_3)P(A | B_3)}$$

$$P(B_2 | A) = (0.01 * 1/3) / (0.02 * 1/6 + 0.01 * 1/3 + 0.03 * 1/2)$$